

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี

TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP AND THE IMPLEMENTATION OF EDUCATIONAL
INFORMATION TECHNOLOGY IN SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF RATCHABURI
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREAS

สันติ หอมทวีโชค¹

นพดล เจนอักษร²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี 2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี จำนวน 158 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลแต่ละสถานศึกษามี 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน รองผู้บริหารฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 1 คน และครูผู้สอน 1 คน รวมทั้งสิ้น 632 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารตามแนวคิดของบาสและ อวอลิโอ (Bass & Avolio) และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาตามที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
- 2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
- 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

Abstract

The purposes of this research were to find 1) the transformational leadership of school administrators under the office of Ratchaburi Primary Educational Service Areas, 2) the implementation of educational information technology of schools under the office of Ratchaburi Primary Educational Service Areas, and 3) the relationship between transformational leadership of school administrators and the implementation of educational information technology of schools under the office of Ratchaburi Primary Educational Service Areas. The sample of this research were 158 schools under the office of Ratchaburi Primary Educational Service Areas. The respondents consisted of school administrators, vice principals in charge of academic affairs or directors of academic affairs, heads of learning strand, and teachers, with the total number of 632. The research instrument was a questionnaire about the administrators' leadership based on Bass and Avolio and the implementation of educational information technology according to the Academic division, Ministry of Education.

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

²อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ พันตรี ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient.

The findings revealed that :

1. The transformational leadership of school administrators under the office of Ratchaburi Primary Educational Service Areas, as a whole and as an individual, was at a high level.
2. The implementation of educational information technology of schools under the office of Ratchaburi Primary Educational Service Areas, as a whole and as an individual, was at a high level.
3. The transformational leadership of school administrators was found correlated with the implementation of educational information technology of schools under the office of Ratchaburi Primary Educational Service Areas at .01 level of significance.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 86 ได้กำหนดให้เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 9 มีสาระบัญญัติให้รัฐส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีระบบมีประสิทธิภาพและคุณภาพทุกส่วนราชการ ทุกสถานศึกษา

นโยบายด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มุ่งมั่นพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ ให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้และฝึกอบรมได้ตลอดชีวิตและมีปัญญาเป็นทุนไว้สร้างงานและสร้างรายได้ โดยยึดหลักการศึกษสร้างชาติ สร้างคนและสร้างงาน โดยพัฒนาระบบเทคโนโลยีทางการศึกษาและเครือข่ายสารสนเทศเพื่อเพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษา ให้คนไทยทั้งในเมืองและชนบท โดยปฏิรูปการเรียนรู้โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง และหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักถึงปัญหาสำคัญของประเทศที่เกี่ยวกับความไม่เท่าเทียมของสังคมและความด้อยโอกาส โดยเฉพาะในชนบทที่ขาดโอกาสทางการศึกษาดังนั้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้เพื่อการกระจายโอกาสทางการศึกษาไปสู่ชนบท โดยการถ่ายทอดบทเรียนต่างๆ ด้วยศักยภาพของคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและระบบการสื่อสารทางไกล เพื่อสร้างโอกาสในการแสวงหาความรู้และเพื่อให้มีแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายไว้ในแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ เร่งรัดพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนรู้ การสอนและการเรียนรู้เร่งรัด และสนับสนุนการจัดหาระบบเครือข่ายสารสนเทศ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุม

ทั่วถึงทุกสถานศึกษาตามนโยบายของรัฐบาล และจัดซื้อจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์ให้เพียงพอครอบคลุมทั่วถึงทุกระดับ เร่งรัดพัฒนาศักยภาพของครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจในการใช้และสามารถพัฒนาสื่อ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและเรียนรู้ จัดให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารประชาชนในด้าน การเรียนรู้ ข่าวสารและข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา จะต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ มีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้แสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ และสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเรียนการสอน การเรียนรู้ ระดมและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี
2. เพื่อทราบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี โดยศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของบาส

และอวอลิโอ (Bass & Avolio) ประกอบด้วย 2 ลักษณะ คือ 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership) ซึ่งเป็นการจูงใจให้ผู้ตามทำงานให้ได้มากกว่าที่คาดหวังไว้ มี 4 ด้าน ได้แก่ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นเชาวน์ปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 2) ภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยน (Transactional leadership) มี 3 ด้าน ได้แก่ การให้รางวัลตามสถานการณ์ การบริหารแบบวางเฉยเชิงรุก และการบริหารแบบวางเฉยเชิงรับ สำหรับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เป็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศตามแนวคิดของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ 1) การจัดการเรียนการสอน เป็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน 2) การบริหารจัดการ เป็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศศึกษามาใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษา 3) การบริการข้อมูล เป็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้บริการในด้านข้อมูลข่าวสาร 4) การพัฒนาสื่อ-อุปกรณ์ เป็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศศึกษามาใช้ในการพัฒนาสื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษา และ 5) การพัฒนาระบบสารสนเทศ เป็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศศึกษาเข้ามาใช้ในการพัฒนาระบบสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลแล้วเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีลักษณะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (transformational leadership) หรือภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยน (transactional leadership) แล้วนำข้อมูลเฉพาะกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาที่มีลักษณะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (transformational leadership) มาทำการวิเคราะห์

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี ในปีการศึกษา 2553 จำนวน 336 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี ในปีการศึกษา 2553 จำนวน 181 โรงเรียน ซึ่งกำหนดโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน และรองผู้บริหารฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 1 คน และครูผู้สอน 1 คน รวมทั้งสิ้น 724 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) หนึ่งฉบับโดยใช้คำถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในปัจจุบัน ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (forced choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามของสุภิสรา แพนสง ที่สร้างขึ้นตามแนวคิดของบาสและอวอลิโอ (Bass & Avolio) โดยจำแนกข้อคำถามตามตัวแปรย่อย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามของศิริวรรณ พูลสมบัติ ที่ปรับปรุงมาจากกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่าตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Five's Rating scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี และสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนส่งแบบสอบถามโดยผู้วิจัยเดินทางไปประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เพื่อให้ความอนุเคราะห์ในการรวบรวมแบบสอบถามในแต่ละอำเภอ

2. ผู้วิจัยติดตามแบบสอบถามด้วยตนเอง กรณีที่แบบสอบถามกลับคืนล่าช้าในบางสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล เปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ของเพียร์สัน (Pearson's product – moment correlation coefficient)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล พบว่าผู้ให้ข้อมูลเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือมีจำนวน 435 คน คิดเป็นร้อยละ 68.83 เป็นเพศชาย จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 31.17 ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 51 ปีขึ้นไป จำนวน

320 คน คิดเป็นร้อยละ 50.63 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 36.08 อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 9.97 และน้อยที่สุดคือ 30 ปี และต่ำกว่า จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 3.32 ทั้งนี้ ด้านระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 447 คน คิดเป็นร้อยละ 70.73 และรองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 29.27 ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานพบว่า ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/หัวหน้าฝ่ายวิชาการ/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน จำนวน 158 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 25 ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 529 คน คิดเป็นร้อยละ 83.70 รองลงมาคือ ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ 5 ปี และต่ำกว่า จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 9.34 และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ 6-10 ปี มีน้อยที่สุด จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 6.96

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากตัวอย่าง 158 โรงเรียน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X_1)			
1.1 การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($X_{1,1}$)	4.18	0.55	มาก
1.2 การสร้างแรงบันดาลใจ ($X_{1,2}$)	4.20	0.54	มาก
1.3 การกระตุ้นเชาวน์ปัญญา ($X_{1,3}$)	4.15	0.53	มาก
1.4 การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($X_{1,4}$)	4.17	0.55	มาก
รวม	4.17	0.54	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X_1) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17$) โดยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีการกระจายน้อย ($S.D. = 0.54$) แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เมื่อจำแนกตามตัวประกอบย่อย พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากทุกตัวประกอบ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ การสร้างแรงบันดาลใจ ($X_{1,2}$) ($\bar{X}=4.20$, $S.D. = 0.54$) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($X_{1,1}$) ($\bar{X}=4.18$, $S.D. = 0.55$)

การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($X_{1,4}$) ($\bar{X}=4.17$, $S.D. = 0.55$) และการกระตุ้นเขาวานปัญญา ($X_{1,3}$) ($\bar{X}=4.15$, $S.D. = 0.53$)

ตอนที่ 3 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) จากตัวอย่าง 158 โรงเรียน แล้วนำไปเปรียบเทียบตามเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน

(n = 158)

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การจัดการเรียนการสอน (Y_1)	4.15	0.53	มาก
2. การบริหารจัดการ (Y_2)	4.16	0.54	มาก
3. การบริการข้อมูล (Y_3)	4.12	0.54	มาก
4. การพัฒนาสื่อ-อุปกรณ์ (Y_4)	4.13	0.54	มาก
5. การพัฒนาระบบสารสนเทศ (Y_5)	4.14	0.53	มาก
รวม (Y_{tot})	4.14	0.54	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี โดยภาพรวม (Y_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$) โดยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีการกระจายน้อย ($S.D. = 0.54$) แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน และเมื่อพิจารณา แยกตามรายด้าน พบว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ การบริหารจัดการ (Y_2) ($\bar{X}=4.16$, $S.D. = 0.54$) การจัดการเรียนการสอน (Y_1) ($\bar{X}=4.15$,

$S.D. = 0.53$) การพัฒนาระบบสารสนเทศ (Y_5) ($\bar{X}=4.14$, $S.D. = 0.53$) การพัฒนาสื่อ-อุปกรณ์ (Y_4) ($\bar{X}=4.13$, $S.D. = 0.54$) และการบริการข้อมูล (Y_3) ($\bar{X}=4.12$, $S.D. = 0.54$)

ตอนที่ 4 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product correlation coefficient) ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์

(n = 158)

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y_{tot}
X_1	.895**	.891**	.871**	.869**	.892**	.907**
X_2	.696**	.687**	.671**	.662**	.686**	.698**
X_3	.665**	.663**	.648**	.637**	.654**	.670**
X_4	.593**	.587**	.614**	.594**	.598**	.613**
X_{tot}	.780**	.775**	.768**	.757**	.775**	.791**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า โดยภาพรวม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) มีความสัมพันธ์กับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) เท่ากับ .791 เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบย่อยของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์กับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา โดยภาพรวม (Y_{tot}) ทุกองค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($X_{1,1}$) ($r=.907$) การสร้างแรงบันดาลใจ ($X_{1,2}$) ($r=.698$) การกระตุ้นเชาวน์ปัญญา ($X_{1,3}$) ($r=.670$) และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($X_{1,4}$) ($r=.613$)

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณา เพื่อให้ทราบสภาพที่แท้จริงที่เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ จึงอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การสร้างแรงบันดาลใจ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และ

การกระตุ้นเชาวน์ปัญญา ผลดังกล่าวอาจเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มีการเปลี่ยนแปลงทั้งโครงสร้างของหน่วยงานและอำนาจหน้าที่ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 ดังนั้นหน่วยงานทุกหน่วยงานจะต้องมีความตระหนักและเห็นความสำคัญที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนทุกสิ่งทุกอย่างรอบด้านภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ผู้ที่เป็นผู้บริหารจึงต้องใช้ภาวะผู้นำทำให้สถานศึกษามีความเจริญเติบโตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างคึกคักและเกิดประโยชน์สูงสุดคือการสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูและบุคลากรมีความพร้อมและตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลง ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจึงใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารงาน มีความตื่นตัวในการบริหารงาน มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี มีความเป็นประชาธิปไตย และบริหารงานแบบกระจายอำนาจ โดยเน้นให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมคิดร่วมทำ สร้างให้ครูเกิดศรัทธา โดยทำตัวเป็นแบบอย่างแก่ครูให้ขวัญและกำลังใจ รวมทั้งมีการวางแผนดำเนินงาน มีการกำหนดทิศทางการทำงานที่ชัดเจน มีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษา เช่น งบประมาณ สื่อ แหล่งความรู้ อาคารสถานที่ รวมทั้งบุคลากร จึงทำให้งานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศุภิสรา แพนสง ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท โดยภาพรวมภาวะผู้นำ

การเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรพินิต ศรีทอง ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 90 แห่ง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนุชา สระสม ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์การแบบสร้างสรรค์ของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มีระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน โดยให้ผู้ร่วมงานตระหนักถึงความสำคัญของการกิจ ผู้บริหารจะอุทิศตนเพื่อทีมงาน และแสดงบทบาทให้ผู้ร่วมงานเห็นคุณค่าของผลการปฏิบัติงาน ผู้บริหารมีเทคนิคการจูงใจให้ผู้ร่วมงานเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน โดยใช้วิธีการอย่างหลากหลายให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานตามหน้าที่ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของฉวีวรรณ จันทร์เม่ง ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อมาตรฐานด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการสร้างแรงบันดาลใจอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองศึกษาธิการบุรี ทั้งโดยภาพรวมและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาระบบสารสนเทศ การพัฒนาสื่อ-อุปกรณ์ และการบริการข้อมูลตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องส่งเสริมสนับสนุนและจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องทุกปี สนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษามาใช้ในการบริหารจัดการ มีการกำกับติดตามและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาและพัฒนาบุคลากร โดยให้ครูได้รับการส่งเสริมให้เข้าร่วม

อบรม ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับเรื่องต่างๆที่รับผิดชอบ พัฒนาเทคโนโลยีให้สามารถใช้งานในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมเพียงพอและมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธันว อ่วมมณี ได้ศึกษาการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริวรรณ พูลสมบัติ ได้ศึกษา พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดกาญจนบุรีในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองบุรี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษา มีภาวะผู้นำ มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี มีความเป็นประชาธิปไตย และมีบริหารงานแบบกระจายอำนาจโดยนั้นให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมคิด ร่วมทำ เปิดโอกาสให้ได้กำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน มีการวิเคราะห์ข้อมูล มีการสรุปปัญหา และตัดสินใจเพื่อหาข้อสรุปโดยการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล สร้างให้ครูเกิดศรัทธา ให้ขวัญและกำลังใจ รวมทั้งมีการวางแผนดำเนินงาน มีการกำหนดทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสามารถระดมและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับทิชชีและเดอานา (Tichy and Devanna) ซึ่งกล่าวถึงคุณลักษณะของผู้นำการเปลี่ยนแปลงว่าเป็นผู้นำที่เชื่อมั่นในคนอื่น สนใจคนอื่น ๆ โดยเชื่อว่าคนอื่นก็มีความสามารถ

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

1. ผู้บริหารควรมีการกระตุ้นผู้ร่วมงานให้ตระหนักในปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ผู้บริหารควรมีการอธิบายข้อผิดพลาดและแนะแนวทางในการแก้ไข เพื่อให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ ควรมีการสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานคิดแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยวิธีการใหม่ๆ มีการกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานวิเคราะห์

หาแนวทางการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน โดยจัดประชุมให้
ผู้ร่วมงานได้ร่วมกันวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาร่วมกันส่งเสริม
ให้ผู้ร่วมงานมีการวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติงานที่เป็น
ประโยชน์ ผู้บริหารควรเอาใจใส่ผู้ร่วมงานและตรวจสอบ
ข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานโดยวิธีการที่เป็น
กัลยาณมิตรและส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดง
ความคิดเห็นเพื่อพัฒนางาน พร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้ร่วมงาน
ได้เข้ารับการอบรม เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะใน
การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

2. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาด้านการ
บริการข้อมูล มีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อสถานศึกษา
ในยุคปัจจุบัน เช่น การบริการข้อมูลด้านการจัดการเรียนการสอน
โดยจัดให้มีแหล่งสืบค้นข้อมูลสำหรับครูและนักเรียนได้สืบค้น
อย่างเพียงพอ การบริการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสถานศึกษา
เพื่อเผยแพร่ให้บุคลากรภายในและบุคคลภายนอกสถานศึกษา
ได้รับทราบอย่างทั่วถึงและการให้บริการข้อมูลในการบริหาร
สถานศึกษา เช่น การรับ-ส่งข้อมูลข่าวสารหนังสือราชการ
ผ่านอินเทอร์เน็ตด้วยระบบ e-office ระหว่างสถานศึกษา
กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือการรับ-ส่ง
ข้อมูลของสถานศึกษาทางอินเทอร์เน็ตกับหน่วยงานอื่นๆ
ดังนั้น เพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ
มากยิ่งขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี จึงควรให้ความสำคัญ ส่งเสริมและสนับสนุน
ฝ่ายหรืองานต่างๆ ในสถานศึกษาที่ทำหน้าที่ในการบริการข้อมูล
นำเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน
ด้านการบริการข้อมูลให้มากขึ้นกว่าเดิม ให้มีปริมาณที่เพียงพอ
มีรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้รับบริการนั้นได้รับข้อมูล

อย่างทั่วถึง สะดวก รวดเร็ว ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน
ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

3. หากจะพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปทุมธานี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้อง
เป็นแบบอย่างในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
เข้ามาใช้ในการบริหารหรือการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้
แพร่หลายมากยิ่งขึ้น ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้
และสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาทั้งในด้าน
การเรียนการสอนและการปฏิบัติงานโดยส่งเสริมบุคลากร
ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
ทั้งในและนอกสถานศึกษา ควรมีการสนับสนุนงบประมาณ
เพื่อจัดซื้อเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อให้ฝ่ายหรืองานต่างๆ ที่ยังขาด
เทคโนโลยี จะได้มีเทคโนโลยีใช้อย่างทั่วถึง และผู้บริหาร
สถานศึกษาจะต้องพิจารณาและให้การสนับสนุนบุคลากร
ในสถานศึกษาที่ต้องการพัฒนาตนเองในการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศการศึกษาให้เกิดเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
กับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา
ตามขนาดของสถานศึกษา

2. ควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการใช้
เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเพื่อให้ได้ข้อมูลใน
เชิงลึกมากกว่าเดิม

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ, รายงานสรุปผลการวิจัย เรื่อง สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2544), 5.
- ฉวีวรรณ จันทร์เม่ง, “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อมาตรฐานด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2552), บทคัดย่อ.
- ชันษา อ่วมมณี, “การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2548), 78.
- วรพนิต ศรีทอง, “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550), บทคัดย่อ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การการรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546), 30-31.
- ศิริวรรณ พูลสมบัติ, “พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดกาญจนบุรี” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2544), 116.
- ศุภิสรา แพนสง, “ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2552), บทคัดย่อ.
- Bernard M. Bass and Bruce J. Avolio, **Improving Organizational Effectiveness Through Transformational Leadership** (California : SAGE Publications, Inc., 1994), 203-212.
- John W. Best, **Research in Education**, (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall Inc., 1970), 190.
- Rensis Likert, **The Human Organization**, (New York : McGraw-Hill, 1967), 74.
- Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan, “Determining Sample Size for Research Activities” **Journal for Education and Psychological Measurement**, No 3, November, 1970 : p.608

